

**ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ
ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ**
**Administrative Factors Affecting the Reporting
on Primary Health Data of Public Health Officers at
Tambon Health Promoting Hospital in Chaiyaphum Province**

จารุกิตต์ นาคคำ ส.ม. (บริหารสาธารณสุข)*

Jarukit Nakkam M.P.H. (Public Health)*

ชนะพล ศรีฤชา ปร.ด. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)**

Chanaphol Sriruecha Ph.D. (Medical and Health Social Science)**

*โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยค่าย จังหวัดชัยภูมิ

*Lubkhai Tambon Health Promoting Hospital, Chaiyaphum province

**คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**The faculty of Public Health, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดทำรายงานสุขภาพระดับปฐมภูมิให้มีความครบถ้วน ถูกต้องและทันเวลาของบุคลากรสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ และเพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ ที่รับผิดชอบการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลละ 1 คน จำนวน 167 แห่ง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 150 คน จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 150 แห่ง ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและตรวจสอบความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาช 0.95 เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 - 14 กุมภาพันธ์ 2556 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แจกแจงข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 55.3 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 46.7 ($\bar{X}=37.02$, S.D. = 7.49) อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 52 ปี สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 82.0 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 71.3 ระยะเวลาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ 6 ปี ร้อยละ 42.0 ($\bar{X}=4.61$, S.D. = 1.45) และในรอบปีที่ผ่านมาเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิร้อยละ 92.7

ปัจจัยบริหารภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.41$, S.D. = 0.77) ระดับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$, S.D. = 0.58) สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.271$, p-value = 0.001) วุฒิการศึกษาสูงสุดมีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางลบกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.259$, p-value = 0.001) ปัจจัยการบริหารในภาพรวม มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการ

รายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.610$, $p\text{-value} < 0.001$) ตัวแปร 2 ตัวที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ การอำนวยความสะดวก และการควบคุมกำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ร้อยละ 53.6 ปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ที่ พบ คือ ปัจจัยการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ รองลงมาคือการอำนวยความสะดวก ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ ควรมีการ ตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิเป็นประจำ สม่ำเสมอ และควรจัดหาส่งเสริม ให้มีการใช้โปรแกรมบันทึกข้อมูลบริการ ที่ใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร รายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ บุคลากรสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล

Abstract

A cross-sectional descriptive research aims to identify factors that affect the management of primary health data reporting of Tambon Health Promoting Hospital in Chaiyaphum province. The population were 167 Tambon Health Promoting Hospital officers in 167 Tambon Health Promoting Hospitals in Chaiyaphum province. The data collected by the developed questionnaire from a sample of 150 people verify content validity by three experts and verify reliability coefficient alpha of Cronbach 0.95. The data collection was carried out from February 1 to 14, 2013. The data were analyzed by a computer package program and disseminated by frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient and stepwise regression analysis.

The results showed that the majority of subjects were male (55.3%). The subject's age varied between 31-40 years old (46.7%, $\bar{X} = 37.02$, $SD = 7.49$), in which the youngest subject was 23 years old and the oldest one 52 years old. Eighty - two Percent of the subject had marital status. For education, 71.3% completed bachelor's degree. The longest performance of reporting primary health data were 6 years (42.0%, $\bar{X} = 4.61$, $SD = 1.45$) and in recent years has been trained on primary health data reporting 92.7%. Overall, the level of administrative factors were found moderate level ($\bar{X} = 3.41$, $SD = 0.77$). On the level of the primary health data reporting of health officer in Tambon Health Promoting Hospital in Chaiyaphum province found that overall the high level ($\bar{X} = 3.66$, $SD = 0.58$). The marital status had low level positively correlated with primary health data reporting with statistically significant at 0.01 ($r = 0.271$, $p\text{-value} = 0.001$). The educational level correlated negatively with primary health data reporting with statistically significant at 0.01 ($r = -0.259$, $p\text{-value} = 0.001$). In the overall of administrative factors were found moderate level positively correlated with primary health data reporting of Tambon Health Promoting Hospital in Chaiyaphum province with statistically significant at 0.01 ($r = 0.610$, $p\text{-value} < 0.001$). Two variables that could predict the reporting of public health officer of Tambon Health Promoting Hospital in Chaiyaphum province were directing and controlling with statistically significant 53.6%. The most common problems is essential to manage the materials and a minor factor was a directing.

Keywords: administrative factors, reporting on primary health data, health officers, Tambon Health Promoting Hospitals

บทนำ

การบริหารงานสาธารณสุขในปัจจุบัน ได้นำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงานมากขึ้น โดยเฉพาะใช้ในการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย หรือการวางแผนกลยุทธ์ ควบคุมกำกับงาน และจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขให้เกิดประสิทธิภาพนั้นมีความจำเป็นเช่นเดียวกับการบริหารกิจการอื่น ๆ คือต้องอาศัยหลักการแนวทางการบริหารจัดการ (Administration or management) ซึ่งหมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานในอันที่จะทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการกระทำใด ๆ ให้มีการร่วมมือกันทำงานเต็มใจเต็มความสามารถโดยใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยอาศัยหลักกระบวนการบริหารที่สำคัญทั้ง 5 ประการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการควบคุมแผนพัฒนาการสาธารณสุขฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ได้มีการกำหนดแผนพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขและคลังความรู้ด้านสุขภาพให้มีความทันสมัย เชื่อมถือได้และเอื้อต่อการเข้าถึงและการนำไปใช้ประโยชน์⁽¹⁾ โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพให้จัดเก็บข้อมูลเป็นฐานข้อมูลรายบุคคล ซึ่งได้มีการออกแบบให้มีโครงสร้างที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกระดับ และให้สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลถึงกัน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในระดับสถานบริการทุกระดับส่งข้อมูลไปรวบรวมไว้ที่คลังข้อมูลสุขภาพระดับจังหวัด (Data Center) และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดก็จะส่งต่อไปรวมที่คลังข้อมูลระดับประเทศที่สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อไป สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล จึงได้มีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูล จากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ทั้งยังได้ดำเนินการพัฒนาระบบ

การจัดส่ง/เชื่อมโยงฐานข้อมูลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดและส่วนกลาง ในรูปแบบรายงานชุดข้อมูลมาตรฐานหรือเรียกว่า “ 18 แฟ้ม ” ประกอบด้วยข้อมูลรายละเอียดบุคคล (PERSON), ข้อมูลการตายของบุคคล (DEATH), ข้อมูลโรคเรื้อรังของบุคคล (CHRONIC), ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาล (CARD), ข้อมูลการให้บริการรวม (SERVICE), ข้อมูลการวินิจฉัยโรค (DIAG), ข้อมูลการนัดหมายรับบริการ (APPOINT), ข้อมูลโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (SURVEIL), ข้อมูลการใช้ยา (DRUG), ข้อมูลการให้บริการคัดกรอง (PROCED), ข้อมูลหญิงวัยเจริญพันธุ์ (WOMEN), ข้อมูลการให้บริการวางแผนครอบครัว (FP), ข้อมูลการให้บริการวัคซีน (EPI), ข้อมูลการให้บริการเฝ้าระวังทางโภชนาการ (NUTRI), ข้อมูลการให้บริการฝากครรภ์ (ANC), ข้อมูลการให้บริการเด็กหลังคลอด (PP), ข้อมูลการให้บริการอนามัยแม่และเด็ก (MCH) และข้อมูลของครัวเรือน (HOME)⁽²⁾ ในปีงบประมาณ 2554 มีการดำเนินการจัดส่งข้อมูลครอบคลุมทั้งประเทศ โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ส่งข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิไปยังสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข จำนวนทั้งสิ้น 9,770 แห่ง⁽³⁾ และในปีงบประมาณ 2555 ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างของชุดข้อมูลมาตรฐานใหม่ โดยได้มีการเพิ่มเติมแฟ้มข้อมูลที่ต้องส่งเพิ่มขึ้นจำนวน 3 แฟ้ม รวมเป็นทั้งหมด “ 21 แฟ้ม ” แฟ้มข้อมูลที่เพิ่มเติม ได้แก่ ข้อมูลการให้บริการคัดกรองเบาหวานและความดันโลหิตสูง (NCDScreen), ข้อมูลการให้บริการติดตามผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (CHRONICFU) และข้อมูลการติดตามผลทางห้องปฏิบัติการของผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง (LABFU)⁽⁴⁾

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ ได้มีการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว และได้กำหนดเป็นนโยบายและตัวชี้วัดให้ทุกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งดำเนินการส่งชุดข้อมูลมาตรฐานเป็นประจำทุกสัปดาห์ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่เน้นการให้บริการเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ

ในการส่งรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมินั้นมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้อง คือ คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำรายงาน ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรายงานข้อมูล และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการรายงานข้อมูล ซึ่งอาจมีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในแต่ละบุคคลแล้วแต่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ให้มีความครบถ้วน ถูกต้องและทันเวลา นอกจากนี้คุณลักษณะส่วนบุคคลแล้ว ปัจจัยการบริหาร ก็มีผลต่อการรายงานข้อมูลด้วยเช่นกัน ปัญหาของระบบข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุขมีหลายประการ เช่น ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลยังมีแนวโน้มที่จะเก็บจำนวนมากด้วยวัตถุประสงค์ที่ไม่ชัดเจนและไม่แน่ใจต่อการนำไปใช้ ผู้บันทึกไม่เข้าใจความหมายของนิยามศัพท์บางคำ ข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่ทันสมัย มีความซ้ำซ้อนได้มาล่าช้า ขาดกำลังคนที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเก็บรวบรวม ประมวลผลและวิเคราะห์ ปัจจัยทางการบริหารมีความสำคัญต่อการได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพ มีความครบถ้วน ถูกต้อง ทันเวลา ต้องอาศัยการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้มาจากการให้บริการจึงมีการบันทึกข้อมูลจากการให้บริการแก่ประชาชนทั้งในและนอกสถานบริการสาธารณสุข การจัดเก็บข้อมูลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่มีคุณภาพและสามารถส่งออกข้อมูลนั้นให้กับหน่วยงานระดับสูงขึ้นไป เพื่อการวางแผนแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนต่อไปในอนาคต⁽⁵⁾

การบันทึกและจัดเก็บข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในปัจจุบัน มีการบันทึกข้อมูลผ่านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่นำมาช่วยในการบันทึกและประมวลผลข้อมูลก่อนการส่งออกข้อมูลให้กับคลังข้อมูลสุขภาพจังหวัด โปรแกรมดังกล่าวคือ HOSxPPCU สามารถช่วยลดภาระงานของบุคลากรในการจัดบันทึกและประมวลผลได้ดีเป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความรู้

ความเข้าใจโปรแกรมและมีความรู้ มีความเข้าใจในระบบงานสาธารณสุขควบคู่กันไป เช่น การบันทึกการให้บริการผู้ป่วยนอก ในส่วนของการวินิจฉัยต้องเข้าใจรหัสการวินิจฉัย (ICD 10) และรู้จักเมนูงานรักษาพยาบาลของโปรแกรม จึงจะสามารถบันทึกเป็นข้อมูลผู้ป่วยนอก 1 ระเบียนได้ เป็นต้น

จากการตรวจสอบข้อมูลที่มีการจัดส่งไปยังคลังข้อมูลสุขภาพระดับประเทศในปีงบประมาณ 2555 (ตุลาคม 2554 ถึง มีนาคม 2555) โดยพิจารณาจากความครบถ้วน ความถูกต้อง และความทันเวลา พบว่า จังหวัดชัยภูมิมีข้อมูลที่ผิดพลาดจากความถูกต้อง คือ ไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจคุณภาพข้อมูลจากจำนวนเขตข้อมูลทั้งหมดของแต่ละแฟ้มข้อมูล เฉลี่ย 6 เดือนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อมูลโรคเรื้อรังของบุคคล คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ ข้อมูลรายละเอียดบุคคล ร้อยละ 62.12 และข้อมูลการให้บริการคัดกรองเบาหวานและความดันโลหิตสูง ร้อยละ 42.11 ส่วนด้านความครบถ้วนและความทันเวลาไม่พบข้อผิดพลาด⁽⁶⁾ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษากระบวนการจัดทำรายงานสุขภาพระดับปฐมภูมิให้มีความครบถ้วน ความถูกต้อง ความทันเวลา ศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการรายงานสุขภาพระดับปฐมภูมิให้มีความครบถ้วน ความถูกต้องและความทันเวลา ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ
3. ปัญหาอุปสรรคต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

วิธีการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2555 ถึง 31 มีนาคม 2556

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาเป็นบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ มีทั้งหมด 167 แห่ง ๆ ละ 1 คน จำนวน 167 คน

กลุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง

ในการสร้างตัวแบบด้วยข้อมูลตัวอย่างที่เล็กเกินไปอาจไม่พบตัวแปรดังกล่าวในตัวแบบ และถ้ามีการทำซ้ำด้วยข้อมูลชุดใหม่จากตัวอย่างขนาดเล็ก อาจได้ตัวแบบที่มีตัวแปรต่างกันและมีค่าต่างกันด้วย ในกรณีนี้อย่างน้อยควรมีขนาดตัวอย่าง 10 ตัวอย่างต่อตัวแปรอิสระ 1 ตัว⁽⁷⁾ และถ้าจะให้ได้ตัวแบบที่ค่อนข้างอึดตัวตั้งนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรอิสระจำนวนทั้งสิ้น 15 ตัวแปรและใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างจากขนาดตัวอย่าง 10 ตัวอย่างต่อตัวแปรอิสระ 1 ตัว ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 150 ตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยใช้การจับฉลากแบบไม่ใส่คืนให้ได้จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ คือ 150 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขแปลผลเป็น

ระดับปัจจัยการบริหาร 5 ระดับ (Likert & Rensis., 1967)⁽⁸⁾ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00
ระดับมาก	คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49
ระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49
ระดับน้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ให้มีความครบถ้วน ความถูกต้อง และความทันเวลาของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ แปลผลเป็นระดับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ 5 ระดับ (Likert & Rensis., 1967) ดังนี้

ระดับมากที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00
ระดับมาก	คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49
ระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49
ระดับน้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49

และตรวจสอบความครบถ้วน ความถูกต้อง และความทันเวลาของแต่ละโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจากเว็บไซต์ <http://cpho.moph.go.th> ในช่วงเวลาที่ดำเนินการเก็บข้อมูล

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการจัดทำรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิให้มีความครบถ้วน ถูกต้องและทันเวลา ทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านและทำการตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเที่ยงภาพรวมเท่ากับ 0.95 ปัจจัยการบริหารได้เท่ากับ 0.94 การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิได้เท่ากับ 0.89

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 – 14 กุมภาพันธ์ 2556 โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และให้กลุ่มตัวอย่างส่งกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และติดตามทวงถามผ่านทางสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในกรณีที่ยังไม่ได้รับการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่าง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนาอธิบายข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหาร และการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปตารางและการบรรยายการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามทีละคู่ (Bivariate Analysis) และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์

ระหว่างปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 55.3 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 46.7 ($\bar{X}$ =37.02, S.D. = 7.49) อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 52 ปี สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 82.0 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 71.3 ตำแหน่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 42.7 ระยะเวลาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ 6 ปี ร้อยละ 42.0 ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 1.45) และในรอบปีที่ผ่านมาเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ร้อยละ 92.7 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะส่วนบุคคล ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ที่ปฏิบัติงานรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n = 150)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	83	55.3
หญิง	67	44.7
อายุ (ปี)		
21 – 30 ปี	36	24.0
31 – 40 ปี	70	46.7
41 – 50 ปี	41	27.3
51 – 60 ปี	3	2.0
($\bar{X}$ = 37.02, S.D. = 7.49, Max = 53, Min = 23)		

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะส่วนบุคคล ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใน จังหวัดชัยภูมิ ที่ปฏิบัติงานรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n = 150)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	18	12.0
คู่	123	82.0
หม้าย/หย่า/แยก	9	6.0
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	20	13.3
ปริญญาตรี	107	71.4
สูงกว่าปริญญาตรี	23	15.3
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	22	14.7
นักวิชาการสาธารณสุข	64	42.7
พยาบาลวิชาชีพ	12	8.0
จพ.สาธารณสุขชุมชน/จพ.ทันตสาธารณสุข	11	7.3
พнг.บันทึกข้อมูล	36	24.0
อื่น ๆ	5	3.3
ระยะเวลาปฏิบัติงานรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ (ปี)		
1 ปี	5	3.3
2 ปี	5	3.7
3 ปี	30	20.0
4 ปี	27	18.0
5 ปี	20	13.4
6 ปี	63	42.0
$(\bar{X} = 4.61, S.D. = 1.45, \text{Max} = 6, \text{Min} = 1)$		
การอบรมเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ		
เคย	139	92.7
ไม่เคย	11	7.3

2. ปัจจัยทางการบริหารของบุคลากร สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ใน จังหวัดชัยภูมิ

ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีระดับปัจจัยการบริหารการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.41$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร มีระดับการ

ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.54$, S.D. = 0.75) รองลงมาคือปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยมีระดับการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$, S.D. = 0.75) รองลงมาได้แก่ปัจจัยด้านงบประมาณ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$, S.D. = 0.78) ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจัยด้านกำลังคน ($\bar{X}= 3.18$, S.D. = 0.78) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ระดับปัจจัยการบริหารการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ

ปัจจัยการบริหาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยด้านกำลังคน	3.18	0.78	ปานกลาง
ปัจจัยด้านงบประมาณ	3.39	0.78	ปานกลาง
ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์	3.52	0.75	มาก
ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร	3.54	0.75	มาก
ภาพรวม	3.41	0.77	ปานกลาง

3. ระดับกระบวนการจัดทำรายงาน ข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิให้มีความครบถ้วน ความ ถูกต้องและความทันเวลา

การจัดทำรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิให้มีความครบถ้วน ความถูกต้องและความทันเวลา ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในภาพรวมระดับกระบวนการจัดทำรายงานของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.66$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิต้นความทันเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ ด้านความถูกต้อง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D. = 0.60) ส่วนความครบถ้วนรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.57$, S.D. = 0.57)

4. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยการ บริหาร มีความสัมพันธ์กับการรายงานข้อมูลสุขภาพ ระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

คุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่าสถานภาพสมรสนั้น มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ($r = 0.271$, $p\text{-value} = 0.001$) วุฒิการศึกษาสูงสุดมีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางลบกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ($r = -0.259$, $p\text{-value} = 0.001$) ส่วนเพศอายุ ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาการปฏิบัติงานรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ และการอบรมเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิในรอบ 1 ปี ไม่มีความสัมพันธ์กับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ($r = 0.002$, $p\text{-value} = 0.977$)

ปัจจัยการบริหาร พบว่า ภาพรวมของ ปัจจัยบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ ($r = 0.610$, $p\text{-value} < 0.001$)

พิจารณาปัจจัยการบริหารรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัย

ด้านวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ ($r = 0.370$, $r = 0.490$, $r = 0.384$, และ $r = 0.706$ ตามลำดับ ทุกปัจจัย $p\text{-value} < 0.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

คุณลักษณะส่วนบุคคล	การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
เพศ	0.055	0.503	ไม่มีความสัมพันธ์
อายุ	-0.153	0.061	ไม่มีความสัมพันธ์
สถานภาพสมรส	0.271**	0.001	ต่ำ
วุฒิการศึกษาสูงสุด	-0.259**	0.001	ต่ำ
ตำแหน่งปัจจุบัน	0.012	0.879	ไม่มีความสัมพันธ์
ระยะเวลาปฏิบัติงานรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ	-0.031	0.707	ไม่มีความสัมพันธ์
การอบรมเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ	0.002	0.977	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านกำลังคน	0.370**	0.000	ปานกลาง
ด้านงบประมาณ	0.490**	0.000	ปานกลาง
ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.384**	0.000	ปานกลาง
ด้านกระบวนการบริหาร	0.706**	0.000	ปานกลาง
ภาพรวม	0.610**	0.000	ปานกลาง

5. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 5 ค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนมีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

ตัวแปร	B (95 %CI)	Beta	p-value	R ²
1. การอำนวยการ	0.493 (0.406 – 0.579)	0.678	<0.001	0.460
2. การควบคุมกำกับ	0.272 (0.163 – 0.381)	0.364	<0.001	

ค่าคงที่ = 1.531, F = 84.994, p-value <0.001

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ คือ การอำนวยการ (p-value < 0.001) และการควบคุมกำกับ (p-value < 0.001) จากผลการวิจัยได้สมการถดถอยพหุคูณซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 1.531 + (0.493)(\text{การอำนวยการ}) + (0.272)(\text{การควบคุมกำกับ})$$

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระมีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ และถูกเลือกเข้าสมการนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอิสระที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้าสมการเป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรอิสระที่ถูกเลือกเข้าไปในสมการมีดังนี้ คือ การอำนวยการ (p-value < 0.001) และการควบคุมกำกับ (p-value < 0.001) ดังนั้นกล่าวได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว สามารถพยากรณ์การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิได้ร้อยละ 53.6

6. ปัญหาอุปสรรคต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ พบ

ว่า ปัญหาและอุปสรรคที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอไว้มากที่สุด คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ขาดอุปกรณ์ด้านการบันทึกข้อมูล เช่น คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมที่ใช้บันทึกข้อมูลการบริการมีความยุ่งยาก ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงการตั้งค่าการใช้งานบ่อย รองลงมา คือ ด้านการอำนวยการ ได้แก่ ไม่ได้มีการนำข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิไปใช้ประโยชน์ในการบริหารเท่าที่ควร และผู้บริหารไม่ได้ติดตาม กำกับการจัดส่งรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่าสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ (r = 0.271, p-value = 0.001) แสดงให้เห็นว่า บุคลากรสาธารณสุขที่สมรสแล้วให้ความใส่ใจในการบันทึกข้อมูลและการจัดส่งข้อมูลผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างตั้งใจและรอบคอบทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยกว่าสถานภาพอื่น ๆ ในส่วนวุฒิการศึกษาสูงสุดที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางลบกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ (r = -0.259, p-value = 0.001) อาจเนื่องมาจากผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงนั้น ไม่ได้ให้ความสนใจต่อการบันทึก/จัดส่งรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิอย่าง ที่ควรจะเป็น โดยถือว่าเป็นงานที่ไม่ต้องใช้ความรู้หรือทักษะทางด้านวิชาการมาก ให้ผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

กว่าเป็นผู้จัดทำก็ได้ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คือ ด้านกระบวนการบริหาร ($p\text{-value} < 0.001$) ได้แก่ การอำนวยการ ($p\text{-value} < 0.001$) และการควบคุมกำกับ ($p\text{-value} < 0.001$) ตัวแปรอิสระทั้ง 2 สามารถพยากรณ์การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 53.6 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวรรณลด กลิ่นแก้ว⁽⁹⁾ ได้มีการศึกษาปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่สามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กระบวนการบริหารด้านการอำนวยการ ปัจจัยทางการบริหารด้านกำลังคน และกระบวนการบริหารด้านการควบคุมกำกับสามารถทำนายการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 34.4 เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุมารณ์ชนันไพร⁽¹⁰⁾ ได้มีการศึกษาปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน พบว่า ปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ กระบวนการบริหารด้านการวางแผน ปัจจัยบริหารด้านงบประมาณ ปัจจัยบริหารด้านกำลังคนซึ่งร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 53.6 การที่จะให้การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิมีความครบถ้วน ถูกต้องและทันเวลายิ่งขึ้นนั้น ควรมีการสนับสนุนทั้งทางด้านกำลังคน ด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอประกอบกันด้วย

สรุป

การพยากรณ์การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ มีตัวแปรอิสระในสมการ 2 ตัวแปร คือ การอำนวยการและการควบคุมกำกับ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 53.6 ถึงแม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านอื่น ๆ ไม่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ในจังหวัดชัยภูมิ แต่การที่จะให้การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิมีความครบถ้วน ถูกต้องและทันเวลายิ่งขึ้นนั้น ควรมีการสนับสนุนทั้งทางด้านกำลังคน ด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอประกอบกันด้วย กล่าวคือ ความสำเร็จของการดำเนินงานจำเป็นต้องอาศัยกำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

กระบวนการบริหาร หัวข้อการอำนวยการ ควรมีการส่งเสริมให้องค์กรมีกระบวนการเกิดการเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารมีโอกาสในการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิให้มีความครบถ้วน ถูกต้องและทันเวลา และผู้บริหารควรให้โอกาสผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสามารถสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานได้

ด้านกระบวนการบริการ หัวข้อการควบคุมกำกับ ควรมีการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิเป็นประจำ และสม่ำเสมอ ควรจัดหาและส่งเสริมให้มีการใช้โปรแกรมบันทึกข้อมูลบริการ ที่ใช้งานได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ครอบคลุมทุกด้านของข้อมูลการบริการ และสามารถ

ดำเนินการส่งออกรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวก รวดเร็ว ทันเวลา ซึ่งต้องอาศัยการติดตามและประเมินผล รายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิเป็นประจำสม่ำเสมอ ของผู้บริหาร ประกอบกับการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ฯลฯ รวมทั้งมีการบำรุงรักษาอย่างถูกวิธี เพื่อให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น และส่งผลให้การรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิมีความครบถ้วน ความถูกต้องและความทันเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทําวิจัยประเมินผลการดำเนินงานการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบของ โปรแกรมการบันทึกข้อมูลบริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

2.3 ควรมีการศึกษาระบบข้อมูล ข่าวสารของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในด้านประสิทธิภาพของระบบงาน รวมถึงนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการจัดทํารายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ให้มีความครบถ้วน ถูกต้องและทันเวลายิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะสาธารณสุขศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้เกิดแรงบันดาลใจอย่างมุ่งมั่น เพื่อให้การวิจัยนี้ประสบความสำเร็จได้อย่างภาคภูมิใจ ตลอดจนให้คำชี้แนะในการทำให้งานครั้งนี้มีความสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ให้มีความถูกต้องครบถ้วนและสมบูรณ์จนใช้ในการศึกษาได้ ขอขอบคุณบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข. แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข, 2550.
2. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานการพัฒนาฐานข้อมูลและระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลสถานีนามัยและศูนย์สุขภาพชุมชนระดับจังหวัดและส่วนกลาง เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ในรูปแบบ 18 แฟ้มมาตรฐาน ปีงบประมาณ 2552. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข, 2551.
3. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. รายงานตรวจสอบข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ประจำปีงบประมาณ 2554. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข, 2554.
4. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูลและระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลสถานีนามัยและศูนย์สุขภาพชุมชนระดับจังหวัดและส่วนกลาง เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบ 21 แฟ้มมาตรฐานประจำปีงบประมาณ 2555. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข, 2555.
5. อีระวุฒิ กรมขุนทด. ปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับความสมบูรณ์ของรายงานข้อมูลมาตรฐาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีนามัย อำเภอกำแพงศรี จังหวัดชัยภูมิ [การศึกษาอิสระ ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
6. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. รายงานตรวจสอบข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ประจำปีงบประมาณ 2555. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข, 2555.

7. อรุณจิรวัดนกุล, มลีนีเหล่าไพบูลย์, จิราพรเชียวอยู่, ยุพา ถาวรพิทักษ์, จารุวรรณ โชคคณาพิทักษ์, บัณฑิต ถิ่นคำรพ และคณะ. ชีวสถิติ. คลังนาวิทยาศาสตร์, 2548.
8. Likert, Rensis. The human organization: its management and value. New York: McGraw – Hill, 1967.
9. วรณลดา กลิ่นแก้ว. ปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
10. อุมารณ ชนนไพโร. ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น [วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.